

Brunbär

Morell

Klarbär

Amarell

Prunus cerasus

Familjen Rosaceae

Surkörsbär härstammar från Sydvästasien. Den anses ha uppkommit som en hybrid mellan *P. avium* och *P. fruticosa*. I trädgårdssammanhang delar man ofta in surkörsbär i två grupper. De med mörk fruktsaft, Brunbär eller Morell samt de som har klar fruktsaft, Klarbär eller Amarell.

Surkörsbär kan bli mellan 2m och 10m högt beroende på sort och jordmån. Trädet har ett utbrett rotsystem och ger lätt upphov till rotskott. Man ser därför ofta hela dungar av surkörsbär. Tack vare att det är lätt att gräva upp ett rotskott så är den vanlig vid gamla gårdar och torp.

Surkörsbär är betydligt hårdigare än sötkörsbär eller fågelbär så den går att odla stora delar av Norrland.

Blommorna är vita och slår normalt ut senare än sötkörsbär. Många sorter är självfertila men köper man en ny sort så måste man kontrollera detta.

Körbär har odlats länge i Sverige. I Erikskrönikan uppges att vid kung Birgers bröllop år 1298 så serverades det körsedrank. Det anses ha varit någon typ av körsbärsvin.

Odling

Träden ska stå soligt och varmt. Den har inte alltför stora fodringar på jordmånen. Ibland hävdas det att körsbär ska ha kalkhaltig jord. Det stämmer inte riktigt utan surkörsbär växer även på vanlig moränmark. I naturen har kalkhaltig mark ofta ett bättre humuslager vilket gynnar körsbären.

Förökning

Det enklaste är att gräva upp ett rotskott. Ibland tar det något år innan rotskottet börjar växa men så fort rötterna vuxit till sig sätter plantan fart. Surkörsbär kan ympas på vanligt fågelbär, *P. avium*. Fröna sås färska och måste stratifieras. Ofta tar det flera år innan fröna gror så skydda dem från möss och sork. Fröplantor från gamla sorter är oftast mycket lika moderplantan.

Användning

Surkörsbär ger en delikat saft och sylt. Ska du odla surkörsbär kommersiellt så tänk på att saften från Brunbär har en vackrare färg. Få frukter kan mäta sig med surkörsbär i pajer.

Sorter

Beutelsbacher Rexell

Chokladnaja

Ryskt buskkörbär av morelltyp. 2m. Mörkbruna bär. Självfertil. Zon 6.

Fanal

Tysk sort som växer medelstarkt. Morelltyp. Självfertil. Medelstort bär. Mycket sur och kraftig smak. Mycket rikbärande. Angrips av bakterios. Bra till kommersiell odling. Zon 4

Huvimaja

Amarelltyp. Självfertil. Zon 6.

Inkeröisten Kirsikka

Amarelltyp. Stor buske. Zon 5

Karneol**Kelleris 16, Morellenfeuer**

Dansk sort . Morelltyp. Trädet växer ganska starkt och upprätt med spetsiga grenvinklar. Blommar efter lövsprickningen. Självfertil. Ganska litet bär med mild, syrlig smak. Angrips lätt av sjukdomar.

Kirsa

Buskkörsbär. 1,5 m. Amarelltyp. zon 5

Körös, Körösi Meggy, Körösska Visen

Ungersk sort. Trädet växer starkt och upprätt. Blomningen är mycket senare än lövsprickningen. Amarelltyp. Självsteril. Smaken är sur och ganska mild. Frisk sort. Bra till färskkonsumtion.

Lettisk Låg

Buskkörsbär av morelltyp. Busken blir bara 2,5 m hög. Självfertil. Bären är söta. Kan klara sig ända upp i Zon7.

Ludwigs Fruhe**Minister von Podbielski**

Tysk sort från 1902. Trädet är mycket starkvuxet. Självsteril. Morelltyp. Stor, välsmakande frukt. Låg bördighet. Inte särskilt hårdig.

Montmorency, Königliche Amarelle

Fransk sort. Trädet växer mycket starkt. Amarelltyp. Medelstor frukt. Frisk. Medelgod bördighet. Inte särskilt hårdig.

Nordia

Svenskt buskkörsbär av morelltyp. självfertil. zon 5

Ostheimer

Tysk 1700tals sort. Litet, buskformig träd. Självsteril. Blommar tidigt. Morelltyp. Knopparna känsliga för stark kyla i mars. Mycket bördig om det finns rätt pollinerare. Frisk men mottaglig för Monilia.

Pernilla

Svenskt buskkörsbär av morelltyp. 2m. Självfertil. zon 5.

Rauhala

Amarelltyp. Litet träd. Söta bär. Självfertil. Zon 6.

Rubin, Heimanns Rubin

Tysk sort. Trädet växer svagt. Sen blomning. Självfertil. Morelltyp. Små, mycket syrliga bär. Angrips av bakterios och grå monilia.

Safir**Schwäbische Steinweichsel****Sikkola**

Amarelltyp. Små bär. Självfertil. Klarat -40C.

Skuggmorell

Tysk sort från 1500talet. Syrliga bär. Självfertil. Zon 5.

Tshernokorka

Rysk sort av morelltyp. Starkväxande med hängande skott. Medelstort, violett rött bär. Mycket sur. Mognar tidigt. Frisk och bördig sort. Lämplig som industriråvara.

Ungarische Traubige**Källor**

Ingevald Fernqvist (redaktör): Körsbär, En pomologi över i Sverige prövade körsbärssorter.

Leif Blomqvist: Trädgårdens bär.